

Percentage

Individuella vårdplaner

inom

äldreomsorgen

STUDIEHANDLEDNING

**Ett undervisningsmaterial
framtaget av aktörer från hela
Europa**

STUDIEHANDLEDNING

INNEHÅLL

1. INLEDNING
2. UTBILDNINGSKURSEN PERCENTAGE
3. SÅ HÄR ÄR KURSEN UPPLAGD

VAD DU KOMMER ATT LÄRA DIG

Avsnitt 1	Åtagande gentemot vårdtagare/familj
Avsnitt 2	Förberedelser inför vårdplanering
Avsnitt 3	Framtagning av vårdplan
Avsnitt 4	Redogörelse för vårdplan
Avsnitt 5	Vårdplanens tillämpning
Avsnitt 6	Sensibel kommunikation
Avsnitt 7	Utvärdering av vårdplan
Avsnitt 8	Företräda vårdtagarnas behov och intressen
Avsnitt 9	Uppmuntra oberoendet genom vårdplanering
Avsnitt 10	Vårdplanering och personliga behov
Avsnitt 11	Behov av olika insatser inom vården
Avsnitt 12	Läkemedelshantering
Avsnitt 13	Riskmedvetande och säkerhetsåtgärder inom äldrevården

5. DE EUROPEISKA AKTÖRER SOM TOG FRAM DETTA UTBILDNINGSMATERIAL

1. INLEDNING

Percentage är ett undervisningsmaterial för utbildning av personal inom äldreomsorgen. Det har tagits fram gemensamt av ett antal europeiska vårdmyndigheter.

Den här handledningen visar dig som arbetar i vården vad materialet avser att lära ut och hur det är upplagt.

2. UTBILDNINGSKURSEN PERCENTAGE

Som vårdpersonal har du ett mycket viktigt jobb. De människor du arbetar med är beroende av dig för hjälp med viktiga sysslor. Med tiden lär du känna dem mycket väl och du lär dig hur du hjälper dem på bästa sätt. Din relation till dem och deras familj är en mycket viktig del av din kompetens och du får också användbara erfarenheter genom att hjälpa människor med liknande problem.

Din person, din kompetens och din kunskap är därför avgörande för att kunna erbjuda vård med hög kvalitet. Den här kursen kommer att hjälpa dig att utveckla din kompetens och sedan gå vidare med att lägga upp skriftliga vårdplaner som visar hur du och dina arbetskamrater ska hjälpa var och en som ni ansvarar för.

Detta innebär att du genom dina nya kunskaper i vårdplanering kan se till att de personer du vårdar får bra hjälp även när du inte är på jobbet. Din kunskap och kompetens kommer

3. SÅ HÄR ÄR KURSEN UPPLAGD

För att göra upp bra vårdplaner för de människor du hjälper behöver du kompetens av många olika slag. Du måste kunna kommunicera bra med vårdtagaren och dennes familj.

Du måste lära känna vårdtagaren väl och ha fått all den information som behövs för att skapa en bra vårdplan. Du måste också kunna skriva ned vårdplanen så att även dina arbetskamrater kan följa den. Som ansvarig för vårdplanen måste du också kunna hjälpa dem du vårdar genom att kommunicera med andra så att vårdtagarna får de tjänster de behöver.

Vi har delat upp kursen i 13 olika studieavsnitt. Varje avsnitt handlar om en viktig del av vårdplaneringen. Du kan studera avsnitten i den ordning du själv vill och du kan också kombinera dem enligt överenskommelse med din handledare.

I den här handledningen ger vi användbar information för varje enhet. Du får veta vad enheten handlar om, vad du kommer att lära dig, hur handledaren kommer att undervisa, vilken kompetens du får och hur dina kunskaper kommer att bedömas.

Med denna information kan du förbereda dig inför varje studieavsnitt. Därför ska du läsa informationen innan du kommer till undervisningen.

4. VAD DU KOMMER ATT LÄRA DIG

Avsnitt 1 Åtagande gentemot vårdtagare/familj

I den här delen av kursen lär du dig att arbeta nära med den du hjälper och hans eller hennes familj för att på bästa sätt planera vården.

I slutet av utbildningen kommer du att kunna samtala med dem du hjälper om vad de kan göra själva, vad de behöver hjälp med och hur man bäst ger dem hjälp. Du kommer att kunna hjälpa dem berätta om sina liv och sådant som är viktigt för dem. Du kommer att kunna hjälpa dem förstå dig och du kommer att kunna förbättra kommunikationen mellan dem och dina medarbetare och mellan dem och deras familjer.

För att du ska lyckas med detta får du grundkunskaper om åldrandets följder och äldre människors allmänna vårdbehov. Du får lära dig hur äldre ibland känner inför att behöva hjälp med att ta hand om sig själva. Du får också lära dig vilken rätt de har att få hjälp med sina vårdbehov och vilka skyldigheter du själv har.

Denna del av kursen lär du dig genom att lyssna på dina handledare, genom att ta del av goda exempel i fråga om livsöden, genom att iaktta när kunnig vårdpersonal kommunicerar med vårdtagare samt genom att själv kommunicera med dem och då få hjälp av dina arbetskamrater.

Du godkänns för denna del av kursen när du har haft flera framgångsrika möten med vårdtagare och tagit fram sex goda livsöden.

Avsnitt 2

Förberedelser inför vårdplanering

Under den här delen av kursen lär du dig att ta initiativ när du arbetar med vårdtagarna för att få reda på vilka behov de har och vilken hjälp de behöver.

I slutet av kursen kommer du att kunna reda ut vilka behov människorna har och vilka svårigheter de står inför i sin vårdmiljö. Du ska i förväg kunna se var särskilda problem kan uppstå. Du ska också kunna föreslå vårdtagarna och dina medarbetare hur problemen skulle kunna lösas. Du kommer att kunna hantera svåra ämnen som smärtsamma livsupplevelser, förlust av nära och kära samt döden, och du ska också kunna bistå vid planering kring detta.

För att få denna kompetens behöver du lära dig om äldres behov. Du får reda på vilka vårdbehov de kan ha. Du lär dig ett antal olika sätt att möta en människas vårdbehov på och att kunna säga vilket som skulle kunna fungera bäst. Du får också lära dig vilka tjänster som finns och vad som erbjuds i respektive tjänst.

Du får lära dig hur du ska få alla berörda att planera framåt för att möta vårdtagarnas behov och du ska arbeta med vårdtagaren och hans eller hennes familj och dina arbetskamrater.

Du godkänns för denna del av kursen när du har observerats vid fem tillfällen och när du har tagit fram fem framgångsrika vårdplaner.

Avsnitt 3 Framtagning av vårdplan

Denna del av utbildningen handlar om att ta fram de bästa sätten att hjälpa den du vårdar.

I slutet av denna delkurs kommer du att veta hur du arbetar med din vårdtagare, hans eller hennes familj och andra berörda personer för att få reda på deras tankar om behoven för den person du vårdar. Du kommer att ha lärt dig att bedöma alla dessa möjligheter och komma fram till en vårdplan som alla parter ställer upp på. Dessutom får du lära dig att säkerställa att vårdplanen verkligen genomförs.

I denna del av kursen lär du dig att arbeta nära och öppet med vårdtagaren och andra. Du kommer att kunna förklara vikten av vårdplanering och du kommer att kunna hjälpa vårdtagare att komma med förslag på bättre åtgärder av vården. Du kommer att kunna se exakt vilka uppgifter som ska utföras och hur de sedan utförs på bästa sätt. Du kommer också att kunna se hur länge planen ska användas och när den behöver ses över på nytt.

För att få denna kompetens måste du lära dig mer om äldres vårdbehov och hur vi kan hjälpa dem. Du får veta hur vårdplaner används på din arbetsplats. Du får också veta vilka allmänna problem som uppstår vid vård och hur du på bästa sätt bemästrar dessa.

Du godkänns för denna del av kursen när du visat att du tagit fram minst fem mycket bra vårdplaner under en period om minst tre veckor.

Avsnitt 4 Redogörelse för vårdplan

I den här delen av kursen lär du dig att skriva ned vårdplanen för den person du vårdar.

I slutet av delkursen kommer du att kunna skriva ned all den information du behöver för vårdplanen – för hand eller i datorn. Du kommer att kunna skriva den tydligt och klart så att alla dina arbetskamrater lätt kan förstå och följa den. Du kommer att känna till var din arbetsgivare förvarar denna information och hur du kan uppdatera den.

För att du ska få denna kompetens kommer din handledare visa dig hur man skriver vårdplaner hos er. Du får se ett tomt formulär samt ett antal mycket bra vårdplaner. Du får kanske se hur en expert skriver en vårdplan och någon kanske sitter med dig när du skriver din första.

Du godkänns för denna del av kursen när du skrivit sex vårdplaner som din chef tycker är välgjorda.

Avsnitt 5

Vårdplanens tillämpning

I denna del av utbildningen behandlas genomförandet av vårdplanen för respektive vårdtagare. När man har kommit fram till det bästa sättet att genomföra vården för vårdtagaren och skrivit ned detta i form av en vårdplan är det viktigt att säkerställa att denna tillämpas i praktiken.

I slutet av denna delkurs kommer du att kunna ansvara för att förverkliga vårdplanen och ändra denna vid behov.

Du lär dig samarbeta med andra vårdgivare för att säkerställa att dessa ger vårdtagaren den service som angetts i vårdplanen. Du kommer att ha dialog med vårdtagaren och dina kollegor för att säkerställa att den vård ges som angetts i vårdplanen. Du får också lära dig säkerställa att alla tjänster som ges vårdtagaren passar väl ihop. Du kommer också att inse hur väl planen fungerar och hur den bör ändras. Framför allt kommer du att vara ledande när det gäller att se till att planen fungerar i praktiken.

För att utföra dessa uppgifter på ett bra sätt måste du känna till hur er organisation och de myndigheter som ger tjänsterna är organiserade. Du måste också veta hur man hanterar sekretessbelagd information. Du får kännedom om vilka lokala tjänster som finns och får insikt i bra sätt att tillhandahålla vårdtjänster.

Du godkänns för denna del av kursen när du visat din chef hur vårdplaner genomförts och reviderats.

Avsnitt 6 Sensibel kommunikation

Denna del av kursen handlar om hur du tar upp förtroliga ämnen främst med vårdtagarna och deras familjer. I ditt arbete hjälper du människor med mycket personliga sysslor och i planeringen av vården kommer du in på mycket känsliga och privata frågor.

När du har klarat av denna del av kursen har du lärt dig hur du diskuterar mycket personliga frågor med vårdtagaren och hans eller hennes familj och hur du bäst tar dig an dem.

Efter detta utbildningsmoment kommer du att kunna ta upp personliga frågor och hjälpa vårdtagarna och deras familjer att prata om dem även om de visar ängslan inför detta. Du blir en skicklig lyssnare och du lär dig att märka när de tycker att diskussionen blir jobbig. Du kommer att kunna visa dem respekt och hjälpa dem att lita på dig. Du blir skicklig på att ställa öppna frågor och ge dem tid att svara. Med dessa färdigheter kan du göra upp vårdplaner som tar tag i viktiga, känsliga och personliga problem.

För lära dig detta måste du veta hur man kommunicerar på ett bra sätt. Du måste också bli bekant med den plats där vårdtagaren bor. Du måste också lära dig inse hur viktig relationen mellan vårdtagaren och vårdaren är. Dessutom måste du få insikt i att vårdtagaren och den som vårdar inte är jämnstarka. Ibland är en av dem i underläge.

Du arbetar med vårdtagare du känner och andra som är nya för dig. Du måste klara att ta hand om vårdtagare som är dementa, förvirrade eller fysiskt svaga. Du får också arbeta med vårdtagare som kommer från andra kulturer.

Din kompetens bedöms av personer som tittar på hur du arbetar och hurdana vårdplaner du tagit fram.

Avsnitt 7 Utvärdering av vårdplan

Denna del av utbildningen behandlar hur effektiv vårdplanen varit när det gäller att uppfylla de behov vårdtagaren har.

I slutet av kursen kommer du att kunna visa att du kan bedöma hur pass bra vårdplanen är och var den behöver ändras och förbättras.

Efter detta utbildningsmoment vet du hur du undersöker hur nöjda vårdtagarna och vårdpersonalen är. Du kan också intervjua dem om detta. Du kommer att bli en bra lyssnare, du kommer att märka att man inte berättar allt för dig och du kommer att kunna hämta in synpunkter från alla berörda. Med all denna information kan du ändra och förbättra vårdplanen.

Du lär dig förstå hur viktigt det är med tillit och korrekt uppträdande vid vård av människor. Du kommer att inse att du måste se varje person som en individ och visa dem respekt. Du måste också veta hur man genomför undersökningar och intervjuer.

Du kommer att arbeta både med vårdtagare du redan känner och nya vårdtagare. Bland vårdtagarna finns också människor som är fysiskt svaga och/eller dementa och människor med annan kulturell bakgrund än den du har.

För att bedöma om du lärt dig detta kan din chef granska vårdplaner som du ändrat samt undersökningar och intervjuer. Ibland pratar de också med vårdtagarna och deras familjer.

Avsnitt 8 Företräda vårdtagarnas behov och intressen

Denna del av kursen handlar om hur du representerar vårdtagarna för att tillvarata deras vårdbehov.

I slutet av denna delkurs kommer du att ha fått kunskap när det gäller att för vårdtagarnas räkning kunna genomföra förändringar av vårdplanen.

Du blir också mycket duktig på att kommunicera med vårdtagarna och tillsammans med dem få fram deras synpunkter. Du kommer också att bli bra på att kommunicera med dina kollegor så att de förstår vårdtagarens synpunkter. Du kommer att kunna ha dialog med samtliga berörda om nödvändiga förändringar av vårdplanen. Du kommer att kunna sammanfatta och skriva ned dessa och du kommer att kunna visa varför de behövs. Dessutom kommer du att kunna se till att man granskar dessa förändringar ordentligt för att säkerställa att de fungerar.

För att kunna använda dessa färdigheter måste du känna till vilka tjänster som erbjuds lokalt och vilken hjälp man har rätt att få. Du kommer att känna till vilken hjälp vårdtagarna behöver och veta hur de lokala myndigheterna tar hänsyn till vårdtagarnas och vårdgivarnas synpunkter. Du kommer också att kunna balansera de enskilda vårdtagarnas behov med serviceorganisationerna. Dessutom kommer du att veta hur du verkställer ändringar i vårdplanerna.

Du måste kunna uttrycka din vårdtagares synpunkter i tal och skrift. De vårdtagare du ansvarar för kan vara personer med måttliga eller komplexa behov.

Du får visa att du har tillägnat dig dessa färdigheter genom att visa upp exempel på förändringar i vårdplaner samt genom att skriva fallstudier.

Avsnitt 9

Uppmuntra oberoendet genom vårdplanering

Denna del av kursen fokuserar på att säkerställa att vårdtagaren verkligen har inflytande när vårdplanen görs upp samt får dem att fungera väl.

I slutet av denna delkurs kan du se hur väl varje vårdtagare kan vara drivande när det gäller att göra upp vårdplanen. Du kommer att kunna se till att vårdtagaren har största möjliga chans att göra detta. Du kommer också att kunna säkerställa att själva vårdplanen utnyttjar vårdtagarens färdigheter till fullo och hans eller hennes förmåga att utveckla sina färdigheter.

För att klara detta måste du ta reda på vad varje vårdtagare kan samt hans eller hennes bakgrund. Tillsammans med vårdtagarna kommer du att ta reda på vad de kan göra själva, vad de behöver hjälp med och hur de kan lära sig nya saker. Du kommer att kunna diskutera med dina arbetskamrater i teamet om utrustning som kan vara lämplig i vårdarbetet. Du kommer att kunna visa hur vårdplanen stimulerar vårdtagarens oberoende. Du kommer också att kunna förklara detta för dina arbetskamrater.

För att klara detta måste du kunna arbeta i grupp och veta vilka rättigheter vårdtagarna har. Du måste veta vad vårdtagarna kan och hur deras oberoende kan påverkas av deras behov. Du kommer att veta hur du på ett bra sätt kan arbeta med vårdtagarna, behandla dem som individer och värdesätta deras förmåga att hjälpa sig själva.

Avsnitt 10

Vårdplanering och personliga behov

De människor du hjälper har behov som är viktiga för den personliga integriteten. Det kan handla om tro och behov som gäller kultur, religion och sexualitet. En bra vårdplan säkerställer att vårdtagarna kan tillämpa dessa behov. I denna delkurs lär du dig tala om dessa viktiga ämnen och finna ut hur de till fullo kan tas i beaktande i vårdplanen.

I slutet av kursen kommer du att kunna tala med den du hjälper om detta och komma överens om hur ni ska hantera dessa behov. Du kommer att kunna lägga in dem i vårdplanen och du kommer att kunna förklara detta för dina medarbetare. Du kommer också att kunna diskutera dessa frågor med vårdtagarnas familjer.

För att klara detta måste du förstå hur människor hanterar frågor som smärta, döendet och livet efter detta. Du kommer att förstå hur viktiga frågor som religion, mat, avklädning och beröring är.

Under din utbildning talar din handledare med dig om dessa viktiga frågor, och du får ta del av goda vårdplaner som omfattar dessa personliga övertygelser och behov.

Du kommer att få i uppgift att skriva goda vårdplaner och du godkänns för denna del av kursen när du har skrivit sex lyckade vårdplaner.

Avsnitt 11 Behov av olika insatser inom vården

Denna delkurs fokuserar på att säkerställa att vårdtagarna får rätt typ av vård som en del av vårdplanen.

När du har klarat delkursen kan du avgöra vilken vård som respektive vårdtagare antagligen kommer att behöva och hur man bäst får detta till stånd.

Under utbildningen har du möjlighet att använda din kunskap om varje vårdtagare för att avgöra vilka vårdtjänster som bör beaktas. Du får möjlighet att kontakta kollegor inom vården för att fråga dem om deras tjänster behövs. Du kommer också att kunna kontakta kollegor för att få akut hjälp. Dessutom får du möjlighet att registrera de kontakter som du etablerat med vårdtjänster. Utöver detta håller du kollegor, vårdtagaren och dennes familj uppdaterad om vad som händer.

För att kunna använda denna kunskap rätt måste du känna till vilka tjänster som erbjuds lokalt och vilken hjälp vårdtagare har rätt att få. Du måste känna till de lokala rutinerna för akutvård. Du behöver också känna till de lokala rutinerna för dokumentering.

Du måste kunna använda din kompetens med vårdtagare som har fysiska och/eller psykiska vårdbehov.

Du kommer att kunna arbeta med vårdtagare som har måttliga eller komplexa vårdbehov på olika vårdboenden eller i deras egna hem. Du kommer särskilt att kunna upprätta kontakter med allmänläkare, öppenvårdsmottagningar och akutvård.

För att kunna avgöra om du har denna kompetens kan dina överordnade titta på dina fallstudier, dina skrivna remitteringar till vårdinrättningar och redogörelser från människor som sett dig utföra detta arbete.

Avsnitt 12 Läkemedelshantering

Många av de människor som du tar hand om tar förskrivna läkemedel. En bra vårdplan förklarar vilka mediciner de behöver, hur den ska tas och vad som kan ske ifall den inte intas som det är tänkt.

Du förväntas inte ge mediciner. Om du inte är särskilt utbildad för detta ska du inte göra det. Denna del av utbildningen hjälper dig att se till att det finns bra vårdplaner som visar dig och dina kollegor de mediciner som de flesta behöver. Du lär dig också vad du ska göra när mediciner byts ut och vad som kan hända om någonting går fel.

Vid delkursens slut kommer du att kunna hjälpa människor att ta de mediciner de behöver i rätt doser, vid rätt tidpunkt, i rätt ordning och på rätt sätt. Du kommer också att kunna se om mediciner inte tas korrekt eller inte tas överhuvud taget. Du får också lära dig hur du ska agera i sådana fall.

För att göra allt detta får du lära dig vilket ansvar du har, vad dina kollegor måste göra och vilken roll andra människor har som du kommer i kontakt med, till exempel sköterskor och läkare. Du lär dig på vilket sätt mediciner påverkar beteendet och vad som kan hända om människor slutar ta sina mediciner eller minskar dosen. Kom dock ihåg att du inte förväntas vara medicinsk expert eller läkare!

Avsnitt 13 Riskmedvetande och säkerhetsåtgärder inom äldrevården

Detta avsnitt av Percentage-kursen fokuserar på att se till att vårdplanen tar hänsyn till de risker som vårdtagaren löper och hans eller hennes behov av skydd.

Vid slutet av delkursen kommer du att kunna bedöma risker för vårdtagaren och se till att vårdplanen sörjer för vårdtagarens säkerhet.

Du får lära dig att känna igen faktiska och potentiella säkerhetsrisker för vårdtagaren. Detta inkluderar både den fysiska omgivningen och det sätt som uppgifter utförs på. Du kommer att kunna se hur sättet som du och dina arbetskamrater utför ert arbete påverkar säkerheten för vårdtagaren.

Du kommer också att kunna känna igen verklig eller tänkbar vanvård av vårdtagaren.

Du kommer att kunna ta fram vårdplaner som gör situationen säker, och om det finns risker vet du hur man rapporterar till arbetsledare på ett korrekt sätt.

För att kunna använda dessa kunskaper med framgång måste du veta hur man förflyttar vårdtagare på ett säkert sätt. Du kommer att känna till lokala rutiner för att uppmärksamma misstankar om missförhållanden i vården och eventuella åtgärder i samband med detta. Du måste känna till vanliga hälso- och säkerhetskrav, inklusive förvaring av farliga föremål. Du måste känna till reglerna för hantering av läkemedel och du får full kännedom om din skyldighet att rapportera misstanke om missförhållande.

Du lär dig att använda dessa kunskaper med nya och befintliga vårdtagare såväl som besökare vid vårdboendet. Du kommer att kunna bemöta dementa vårdtagare och vårdtagare som har svårt att uttrycka sina behov.

För att ta reda på om du har uppnått denna kompetens och kunskap kan dina överordnade titta på dina skriftliga riskbedömningar, dina vårdplaner och din närvaro vid särskilda utbildningskurser.

5. DE EUROPEISKA AKTÖRER SOM TOG FRAM DETTA UTBILDNINGSMATERIAL

De aktörer som tog fram utbildningsmaterialet Percentage är:

Regionen Veneto	:	Italien
Obbietto Formazione	:	Italien
Uppsala	:	Sverige
Tartu	:	Estland
Helsingfors	:	Finland
Surrey County Council	:	Storbritannien

